EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 21.11.2024
COM(2024) 542 final

2024/0300 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS

luvan antamisesta Latvian tasavallalle jatkaa yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun direktiivin 2006/112/EY 193 artiklasta poikkeavan toimenpiteen soveltamista annetun täytäntöönpanopäätöksen 2009/1008/EU muuttamisesta

PERUSTELUT

Neuvosto voi yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28. marraskuuta 2006 annetun direktiivin 2006/112/EY, jäljempänä ’alv-direktiivi’[1], 395 artiklan 1 kohdan nojalla antaa yksimielisesti komission ehdotuksesta jäsenvaltiolle luvan soveltaa mainitusta direktiivistä poikkeavia erityistoimenpiteitä veronkannon yksinkertaistamiseksi tai tietyntyyppisten veropetosten taikka veron kiertämisen estämiseksi.

Latvian tasavalta, jäljempänä ’Latvia’, pyysi 29. huhtikuuta 2024 lähetetyllä ja komission 2. toukokuuta 2024 saapuneeksi kirjaamalla kirjeellä lupaa jatkaa alv-direktiivin 193 artiklasta poikkeavan toimenpiteen soveltamista. Mainitussa artiklassa määritetään verovelvollinen, joka on velvollinen maksamaan alv:n. Kirjeen mukana Latvia lähetti kertomuksen kyseisen toimenpiteen soveltamisesta.

Komissio pyysi lisätietoja 4. heinäkuuta 2024 lähetetyllä kirjeellä, johon Latvia vastasi 12. elokuuta 2024 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.

Komissio antoi alv-direktiivin 395 artiklan 2 kohdan mukaisesti Latvian pyynnön tiedoksi muille jäsenvaltioille 3. syyskuuta 2024 päivätyllä kirjeellä ja Italialle 4. syyskuuta 2024 päivätyllä kirjeellä. Komissio ilmoitti 5. syyskuuta 2024 päivätyllä kirjeellä Latvialle saaneensa kaikki pyynnön arviointia varten tarpeellisina pitämänsä tiedot.

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Alv-direktiivin 193 artiklassa olevan yleisen säännön mukaan tavaroita luovuttava tai palveluita suorittava verovelvollinen on tavallisesti velvollinen maksamaan alv:n.

Jäsenvaltiot voivat alv-direktiivin 395 artiklan nojalla soveltaa alv-direktiivin säännöksistä poikkeavia toimenpiteitä veronkannon yksinkertaistamiseksi tai tietyntyyppisten veropetosten taikka veron kiertämisen estämiseksi, jos neuvosto antaa niille tähän luvan.

Latvia pyysi 29. huhtikuuta 2024 lupaa jatkaa käännetyn verovelvollisuuden mekanismin soveltamista sahatavaraliiketoimiin niin, että alv:n maksamiseen velvoitetaan tavaroiden tai palvelujen vastaanottaja.

Latvialle annettiin alun perin lupa poikkeavan toimenpiteen soveltamiseen neuvoston päätöksellä 2006/42/EY[2] 31. joulukuuta 2009 saakka ja neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä 2009/1008/EU[3] 31. joulukuuta 2012 saakka. Lupaa poikkeavan toimenpiteen soveltamiseen jatkettiin myöhemmin neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä 2013/55/EU[4] 31. joulukuuta 2015 saakka, neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2015/2396[5] 31. joulukuuta 2018

[1] EUVL L 347, 11.12.2006, s. 1.
[2] EUVL L 25, 28.1.2006, s. 31.
[3] EUVL L 347, 24.12.2009, s. 30.
[4] EUVL L 22, 25.1.2013, s. 16.
[5] EUVL L 332, 18.12.2015, s. 142.

saakka, neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2018/2006[6] 31. joulukuuta 2021 saakka ja neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä (EU) 2022/81[7] 31. joulukuuta 2024 saakka.

Latvian mukaan sahatavaramarkkinat, jotka ovat yksi sen talouden tärkeimmistä aloista, ovat erityisen alttiit alv-petoksille, koska niitä hallitsee suuri määrä pieniä paikallisia toimijoita ja yksittäisiä toimittajia ja koska materiaalien liikkeiden ja niihin liittyvien liiketoimien jäljittäminen on erittäin vaikeaa. Alalla toimivat yritykset eivät välttämättä kuulu kirjaamisvelvoitteen piiriin, jolloin sahatavaraliiketoimia saatetaan toteuttaa ilmoittamatta verottajalle. Näin ollen on olemassa merkittävä riski sille, että eräät toimijat kiertävät alv:n maksamisen. Markkinoiden ja niillä toimivien yritysten luonteen takia alalla esiintyy alv-veropetoksia, joita Latvian veroviranomaisten on ollut vaikeaa valvoa. Näiden väärinkäytösten torjumiseksi ne ovat ottaneet sahatavaraliiketoimien osalta käyttöön käännetyn verovelvollisuuden mekanismin, joka on osoittautunut erittäin toimivaksi ja jolla on vähennetty alv-petoksia tällä alalla merkittävästi.

Tällä erityistoimenpiteellä ei Latvian mukaan myöskään ole kielteistä vaikutusta lopullisessa kulutusvaiheessa kannettavan alv:n kokonaismäärään, eikä se näin ollen vaikuta kielteisesti alv:stä kertyviin unionin omiin varoihin.

Poikkeukset myönnetään yleensä rajoitetuksi ajaksi, jotta voidaan arvioida, onko kyseinen erityistoimenpide aiheellinen ja toimiva, ja jotta jäsenvaltioille annetaan aikaa ennen poikkeuksen voimassaolon päättymistä ottaa kansallisella tasolla käyttöön muita tavanomaisia toimenpiteitä, joilla materiaalien liikkeitä, alv:n maksamista ja verovelvollisia koskevien velvollisuuksien noudattamista voidaan valvoa siten, että ongelma saadaan ratkaistua, jolloin poikkeusta ei enää tarvitse jatkaa. Käännetyn verovelvollisuuden mekanismin käytön mahdollistava poikkeus myönnetään vain poikkeuksellisesti tietyille aloille, joilla esiintyy petoksia, ja vasta viimeisenä keinona.

Latvia pyysi, että toimenpiteen voimassaoloa jatkettaisiin 31. joulukuuta 2027 saakka. Latvia on sitoutunut soveltamaan erilaisia toimenpiteitä alv-petosten torjumiseksi alalla. Tarkoituksena on asettaa velvoite suorittaa maksut muuten kuin käteisellä ja ottaa käyttöön erityinen seurantaväline, jonka avulla liiketoimia ja tuotantoprosesseja voidaan valvoa tehokkaammin. Vuoteen 2026 mennessä kansalliset viranomaiset aikovat myös vaatia sähköisen laskutuksen käyttöä Latvian tasavaltaan rekisteröityjen yritysten välisissä liiketoimissa. Koska oikeudellinen ja tosiasiallinen tilanne on säilynyt muuttumattomana, ehdotetaan, että poikkeustoimenpidettä jatketaan niin, että Latvia voi soveltaa tätä poikkeavaa toimenpidettä 31. joulukuuta 2026 saakka. Ennen poikkeuksen voimassaolon päättymistä Latvian olisi voitava panna täytäntöön kansallisella tasolla muita tavanomaisia toimenpiteitä, joilla materiaalien liikkeitä, alv:n maksamista ja verovelvollisia koskevien velvollisuuksien noudattamista voidaan valvoa, mikä tukisi alv-petosten torjuntaa ja estäisi niiden esiintymistä sahatavara-alalla.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Vastaavanlaisia alv-direktiivin 193 artiklaa koskevia poikkeuksia on myönnetty muille jäsenvaltioille, kuten Portugalille[8], Romanialle[9] ja Liettualle[10].

---

6 EUVL L 322, 18.12.2018, s. 20–21.
7 EUVL L 13, 20.1.2022, s. 49–50.

Ehdotettu toimenpide on näin ollen yhdenmukainen nykyisen alv-direktiivin säännösten kanssa.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Alv-direktiivin 395 artikla.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Koska ehdotuksen perustana on alv-direktiivin säännös, toissijaisuusperiaatetta ei sovelleta.

- **Suhteellisuusperiaate**

Päätös koskee jäsenvaltiolle sen omasta pyynnöstä annettavaa lupaa, eikä siihen liity velvollisuuksia.

Koska poikkeuksen soveltamisala on rajoitettu, erityistoimenpide on tavoitteeseensa nähden oikeasuhteinen.

- **Toimintatavan valinta**

Ehdotettu sääntelytapa: neuvoston täytäntöönpanopäätös.

Alv-direktiivin 395 artiklan mukaan yhteisistä alv-säännöksistä voidaan poiketa vain, jos neuvosto antaa siihen luvan komission ehdotuksesta tekemällään yksimielisellä päätöksellä. Neuvoston täytäntöönpanopäätös on parhaiten soveltuva sääntelytapa, koska se voidaan osoittaa yksittäiselle jäsenvaltiolle.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Tämä ehdotus perustuu Latvian esittämään pyyntöön ja koskee ainoastaan kyseistä jäsenvaltiota.

- **Vaikutustenarviointi**

Tällä ehdotuksella neuvoston täytäntöönpanopäätökseksi annetaan Latvialle lupa edelleen soveltaa käännetyn verovelvollisuuden mekanismia sahatavaraliiketoimiin. Tilanne, johon

---

[8] Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2019/1592, annettu 24 päivänä syyskuuta 2019, luvan antamisesta Portugalille ottaa käyttöön yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun direktiivin 2006/112/EY 193 artiklasta poikkeava erityistoimenpide (EUVL L 248, 27.9.2019, s. 67–68).

[9] Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2019/1593, annettu 24 päivänä syyskuuta 2019, luvan antamisesta Romanialle jatkaa yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun direktiivin 2006/112/EY 193 artiklasta poikkeavan erityistoimenpiteen soveltamista annetun täytäntöönpanopäätöksen 2013/676/EU muuttamisesta (EUVL L 248, 27.9.2019, s. 69–70).

[10] Neuvoston täytäntöönpanopäätös (EU) 2018/1920, annettu 4 päivänä joulukuuta 2018, luvan antamisesta Liettuan tasavallalle jatkaa yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun direktiivin 2006/112/EY 193 artiklasta poikkeavan toimenpiteen soveltamista annetun täytäntöönpanopäätöksen 2010/99/EU muuttamisesta (EUVL L 311, 7.12.2018, s. 34–35).

alkuperäinen poikkeus pohjautui, on säilynyt muuttumattomana. Latvian mukaan alv-petoksiin ja alv:n kiertämiseen sahatavaramarkkinoilla liittyvien tapausten määrä on kyllä laskenut käännetyn verovelvollisuuden mekanismin käyttöönoton jälkeen, mutta riskiä ei ole poistettu.

Toimenpide on hyväksytty aiemmin vuoden 2003 liittymisasiakirjalla[11], erityisesti sen liitteessä VIII olevan 7 luvun 1 kohdan b alakohdalla, ja tuolloin sovelletun kuudennen direktiivin 77/388/ETY nojalla tehdyllä päätöksellä 2006/42/EY[12]. Sahatavara-alalla esiintyvät petokset ovat kuitenkin ajan myötä muuttuneet niin, että nyt ne koskevat myös liiketoimia, jotka eivät kuuluneet käänteisen alv-menettelyn piiriin. Näitä ovat esimerkiksi puun sivutuotteisiin liittyvät liiketoimet. Käänteisen alv-menettelyn soveltamisalaa laajennettiin vastaavasti petosmahdollisuuksien vähentämiseksi. Lisäksi 1. tammikuuta 2020 lähtien sahatavaran vastaanottajan on maksettava vastaanottamansa tavarat sekä palveluiden vastaanottajan saamansa palvelut muuten kuin käteisellä. Näiden mukautusten tarkoituksena oli yhdenmukaistaa maksuja koskevat vaatimukset kaikissa tapauksissa, joissa käänteistä alv-menettelyä sovelletaan, jotta alv-petosten torjuntaan tarkoitetun toimenpiteen vaikuttavuutta saadaan lisättyä.

Latvia ilmoittaa, että poikkeavan toimenpiteen jatkaminen on välttämätöntä sahatavara-alalla esiintyvien petosten torjumiseksi.

Metsäala on yksi Latvian talouden kulmakivistä. Vuonna 2022 sahatavara-alan toimijoiden ilmoitettu nettoliikevaihto oli 6,3 miljardia euroa eli 7,4 prosenttia tilinpidossa ilmoitetusta kokonaisnettoliikevaihdosta. Metsäalan viennin arvo vuonna 2023 oli noin 2,3 miljardia euroa eli 12,4 prosenttia maan kokonaisviennistä, ja vuonna 2022 alalla työskenteli 41 400 henkilöä eli 4,8 prosenttia kansantalouden palkansaajien kokonaismäärästä.

Latvian sahatavaramarkkinoita hallitsevat pienet ja keskisuuret kauppiaat ja yksittäiset toimittajat (joiden osuus alan yritysten kokonaismäärästä on yli 90 prosenttia), jotka ostavat tai myyvät sahatavaraa ja tuottavat tai vastaanottavat niihin liittyviä palveluita.

Vuoden 2024 alussa sahatavara-alalla oli 11 713 verovelvollista. Latvian mukaan vuonna 2023 sahatavara-alalla kävi kauppaa myös 13 063 luonnollista henkilöä, joiden kokonaistulot olivat 219 miljoonaa euroa.

Tämän toimenpiteen jatkamisella ei ole kielteisiä vaikutuksia lopullisessa kulutusvaiheessa kerättävien alv-tulojen kokonaismäärään, eikä se näin ollen vaikuta arvonlisäveroon perustuviin unionin omiin varoihin kielteisesti.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia EU:n talousarvioon.

---

[11] EUVL L 236, 23.9.2003, s. 33.
[12] EUVL L 25, 28.1.2006, s. 31.

5. LISÄTIEDOT

Ehdotuksen soveltamisaika on rajattu.

2024/0300 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON TÄYTÄNTÖÖNPANOPÄÄTÖS

luvan antamisesta Latvian tasavallalle jatkaa yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun direktiivin 2006/112/EY 193 artiklasta poikkeavan toimenpiteen soveltamista annetun täytäntöönpanopäätöksen 2009/1008/EU muuttamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28 päivänä marraskuuta 2006 annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY[1] ja erityisesti sen 395 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvoston päätöksellä 2006/42/EY[2] annettiin Latvialle lupa soveltaa neuvoston direktiivin 77/388/ETY[3] 21 artiklan 1 kohdan a alakohdasta poikkeavaa toimenpidettä vastaanottajan nimeämiseksi alv-velvolliseksi sahatavaraa tai siihen liittyviä palveluita toimitettaessa 31 päivään joulukuuta 2009 saakka. Poiketen siitä, mitä direktiivin 2006/112/EY 193 artiklassa säädetään, Latvialle annettiin neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä 2009/1008/EU[4] lupa nimetä edelleen sahatavaran tai siihen liittyvien palveluiden vastaanottaja velvolliseksi maksamaan alv sahatavaraa koskevien liiketoimien yhteydessä 31 päivään joulukuuta 2012 saakka, jäljempänä ’erityistoimenpide’. Täytäntöönpanopäätöksen 2009/1008/EU viimeisimmän muutoksen mukaan kyseisen luvan voimassaolo päättyy 31 päivänä joulukuuta 2024.

(2) Latvia on pyytänyt kirjeessä, jonka komissio on kirjannut vastaanotetuksi 2 päivänä toukokuuta 2024, lupaa jatkaa erityistoimenpiteen soveltamista. Latvia toimitti kirjeen mukana kertomuksen kyseisen toimenpiteen soveltamisesta.

(3) Komissio antoi direktiivin 2006/112/EY 395 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti Latvian pyynnön tiedoksi muille jäsenvaltioille 3 päivänä syyskuuta 2024

---

1 EUVL L 347, 11.12.2006, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/oj.

2 Neuvoston päätös 2006/42/EY, tehty 24 päivänä tammikuuta 2006, luvan antamisesta Latvialle jatkaa jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY 21 artiklasta poikkeavan toimenpiteen soveltamista (EUVL L 25, 28.1.2006, s. 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2006/42(1)/oj).

3 Kuudes neuvoston direktiivi 77/388/ETY, annettu 17. toukokuuta 1977, jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta – yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste (EYVL L 145, 13.6.1977, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1977/388/oj).

4 Neuvoston täytäntöönpanopäätös 2009/1008/EU, annettu 7 päivänä joulukuuta 2009, luvan antamisesta Latvian tasavallalle jatkaa yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun direktiivin 2006/112/EY 193 artiklasta poikkeavan toimenpiteen soveltamista (EUVL L 347, 24.12.2009, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2009/1008/oj).

päivätyllä kirjeellä ja Italialle 4 päivänä syyskuuta 2024 päivätyllä kirjeellä. Komissio ilmoitti 5 päivänä syyskuuta 2024 päivätyllä kirjeellä Latvialle saaneensa kaikki pyynnön arviointia varten tarpeellisina pitämänsä tiedot.

(4) Latvian mukaan sahatavaramarkkinat, jotka ovat yksi sen talouden tärkeimmistä aloista, ovat erityisen alttiit alv-petoksille, koska niitä hallitsee suuri määrä pieniä paikallisia toimijoita ja yksittäisiä toimittajia. Markkinoiden ja niillä toimivien yritysten luonteen takia alalla esiintyy alv-veropetoksia, joita Latvian veroviranomaisten on ollut vaikeaa valvoa. Näiden väärinkäytösten torjumiseksi Latvian veroviranomaiset ovat ottaneet käyttöön käännetyn verovelvollisuuden mekanismin sahatavaraliiketoimien alv:n maksussa, mikä Latvian toimittaman kertomuksen mukaan on osoittautunut erittäin toimivaksi ja vähentänyt huomattavasti petoksia kyseisillä markkinoilla.

(5) Poikkeukset myönnetään yleensä rajoitetuksi ajaksi, jotta voidaan arvioida, onko erityistoimenpide asianmukainen ja toimiva. Poikkeuksilla annetaan jäsenvaltioille aikaa ennen poikkeustoimenpiteen voimassaolon päättymistä ottaa kansallisella tasolla käyttöön muita tavanomaisia toimenpiteitä, joilla materiaalien liikkeitä, alv:n maksamista ja verovelvollisia koskevien velvollisuuksien noudattamista voidaan valvoa siten, että ongelma saadaan ratkaistua, jolloin poikkeusta ei enää tarvitse jatkaa. Käännetyn verovelvollisuuden mekanismin käytön mahdollistava poikkeus myönnetään vain poikkeuksellisesti tietyille aloille, joilla esiintyy petoksia, ja vasta viimeisenä keinona.

(6) Latvia on sitoutunut soveltamaan erilaisia toimenpiteitä alv-petosten torjumiseksi alalla. Tarkoituksena on asettaa velvoite suorittaa maksut muuten kuin käteisellä ja ottaa käyttöön erityinen seurantaväline, jonka avulla liiketoimia ja tuotantoprosesseja voidaan valvoa tehokkaammin. Vuoteen 2026 mennessä kansalliset viranomaiset aikovat myös vaatia sähköisen laskutuksen käyttöä Latviaan rekisteröityjen yritysten välisissä liiketoimissa.

(7) Latvian olisi sen vuoksi ennen tämän päätöksen mukaisen erityistoimenpiteen voimassaolon päättymistä voitava toteuttaa muita tavanomaisia toimenpiteitä alv-petosten torjumiseksi ja estämiseksi sahatavaramarkkinoilla, jotta erityistoimenpidettä ei enää tarvitsisi jatkaa.

(8) Latvialle olisi sen vuoksi annettava lupa soveltaa erityistoimenpidettä vain 31 päivään joulukuuta 2026 saakka.

(9) Erityistoimenpide ei vaikuta kielteisesti alv:stä kertyviin unionin omiin varoihin.

(10) Sen vuoksi täytäntöönpanopäätöstä 2009/1008/EU olisi muutettava,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Korvataan täytäntöönpanopäätöksen 2009/1008/EU 2 artikla seuraavasti:

”2 artikla

Tätä päätöstä sovelletaan 31 päivään joulukuuta 2026.”

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Latvian tasavallalle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja